

Povzetek Smernic za tolmačenje na daljavo

Združenje konferenčnih tolmačev Slovenije je pripravilo smernice za zagotavljanje storitev tolmačenja na daljavo (TnD) v konferenčnem okolju, ki so namenjene konferenčnim tolmačem, naročnikom storitev, organizatorjem dogodkov, uporabnikom tolmačenja, razvijalcem in ponudnikom tehnične opreme za tolmačenje na daljavo ter pogodbenim strankam.

V smernicah so uvodoma opredeljeni temeljni pojmi, povezani s TnD. TnD je definirano kot **tolmačenje s pomočjo informacijske in komunikacijske tehnologije** (IKT), ki se izvaja ločeno od govorcev in udeležencev/poslušalcev, samo s prenosom zvoka (in slike) med govorci in tolmači po internetni povezavi.

TnD lahko poteka na več načinov, pri čemer so lahko tolmači in udeleženci na različnih lokacijah. Pri simultanem tolmačenju je priporočljivo, da so **vsii tolmači na istem kraju**, saj je sodelovanje tolmaške ekipe takrat najbolj učinkovito. Podana so tehnična, varnostna in organizacijska priporočila za TnD iz tolmaškega studia ali z lastne lokacije, pri čemer se slednje izvaja zgolj začasno in v izjemnih primerih, ko zaradi zdravstvenih, pravnih ali drugih uradnih omejitev ni druge možnosti.

Testi spletnih **platform za simultano TnD**, ki običajno delujejo v oblaku, so pokazali, da trenutno še nobena ne dosega standardov ISO; so pa v smernicah navedene povezave do rezultatov testov najbolj razširjenih platform, ki so jih opravila različna združenja in organizacije.

Pred začetkom dogodka s TnD je posebej priporočljivo, da organizator pripravi **informativni sestanek** z udeleženci, tolmači in tehničnim osebjem. Med dogodkom mora biti tolmačem ves čas zagotovljena **tehnična podpora**, nemotena komunikacija z ostalimi tolmači na dogodku in drugimi akterji ter nemoten dostop do konferenčnih gradiv.

Smernice obravnavajo tudi pravni vidik TnD. V ospredju je vprašanje **varovanja podatkov** (ustnih in pisnih vsebin, osebnih podatkov itn.), tako z vidika naročnika kot tolmača. S prenosom podatkov prek svetovnega spleta se poveča nevarnost njihove zlorabe, zato je treba pri izbiri videokonferenčnih programov ali spletnih platform za TnD s ponudnikom skleniti ustrezno pogodbo, s katero ponudnik prevzame odgovornost za varovanje podatkov, spoštovanje avtorskih pravic in zagotavljanje stabilne internetne povezave, tolmači pa običajno sklenejo izjavo o omejitvi odgovornosti. Tolmač kot izvajalec storitve v nobenem primeru, še zlasti pri delu od doma, **ne more prevzeti odgovornosti za morebitne prekinitve, izpad ali motnje zvoka** in druge tehnične težave.

Z uporabo IKT se pri TnD poveča **kognitivna obremenitev** tolmačev, zato je priporočljivo, da posamezen blok tolmačenja ne presega 2 ur, tolmačenje pa skupaj **ne več kot 5 ur dnevno**. Prav je, da se dodatna vlaganja, večji napor in odgovornost tolmačev odrazijo tudi v višjem honorarju.

Pomemben vidik TnD so tehnične zahteve, ki v osnovi temeljijo na standardih ISO za konferenčno tolmačenje in javno objavljenih specifikacijah za simultano tolmačenje na daljavo. Tolmačem je treba poleg zvoka zagotoviti tudi **vir slike**, da lahko prek zaslonov spremljajo govorce, dogajanje v dvorani in prikazano gradivo. Priporočljivo je, da je v dvorani vedno aktiven samo mikrofoni aktivnega govorca in je z mikrofoni mogoče upravljati sistemsko. Smernice določajo zahtevani **frekvenčni razpon mikrofona**, kakovost slike in dovoljene zakasnitve avdio- in videosignala. Za potrebe TnD je treba zagotoviti **kakovostno in neprekinjeno internetno povezavo** ustrezne pasovne širine, in to izključno prek žičnih povezav.

Zadnji sklop smernic obravnava **zdravstveni vidik** TnD. Izkušnje kažejo, da zdravje tolmačev ogrožata akustični šok ob nenadnih zvočnih sunkih v slušalkah ali slaba kakovost zvoka, zato je treba pri dogodkih na daljavo posebej paziti na konferenčni bonton. Priporoča se **uporaba usmerjenega mikrofona in slušalk pri vseh udeležencih dogodkov** na daljavo, tolmači sami pa morajo tudi poskrbeti za ustrezno ravnanje s slušalkami in po potrebi uporabo naprav za omejevanje zvoka.

Smernice se zaključijo s prilogami, v katerih so na podlagi dobrih praks iz tujine zbrani različni **kontrolni seznam**, ki pokrivajo različne vidike organizacije dogodkov na daljavo s tolmačenjem in bodo deležnikom v pomoč pri pripravi takšnih dogodkov.